Selma Lagerlöf: Tal vid ungdomsmötet i Arvika

Talare	Datum	Plats
Selma Lagerlöf Författare	23 juni 1912	Arvika

För det första skall jag be få berätta litet om tre pojkar, som jag råkade bli bekant med för ett par år sedan. De voro alla tre omkring 14 år och de förde ett svårt och besvärligt liv, som inte passade deras ålder. Annars hade de ingenting gemensamt, de kände inte varandra och bodde på skilda orter.

Den första av pojkarna hette Charles och han var den, som hade det värst. Han var född i Stockholm och fadern var murare, men försupen så att han hade hört upp att arbeta, och modern var en hjälphustru, som dag ut och dag in strävade för att skaffa bröd åt familjen. Sitt hem hade Charles högt upp i femte våningen av en stor hyreskasärn. Det bestod av ett enda rum, där hela möblemanget utgjordes av en säng, ett bord och två stolar. Han hade tre syskon. Av dessa sovo de två yngsta i sängen hos föräldrarna, men den äldsta systern och Charles själv hade sin bädd på golvet i en hop trasor. Föräldrarna kommo aldrig hem förrän sent på kvällen. Då var modern trött och retlig och fadern full, och han visade sig egentligen för att tvinga till sig hennes arbetsförtjänst. Hon nekade då, och då slog han henne och barnen tills hon gav vika. Om dagarna voro barnen ensamma i det hemska rummet, och det var en given sak, att Charles inte satt länge inne, utan begav sig ut på gården och gatan och här råkade han samman med andra pojkar från den stora hyreskasärnen, lika fattiga och övergivna som han, men mycket, mycket sämre. Charles hade egentligen ända dittills varit en snäll gosse. Han rökte förstås och han hade svårt att säga ett ord utan att svärja, men han var inte elak eller förvildad till sinnelaget. Innan fadern hade börjat supa, hade familjen bott i hyggliga kvarter och gossen hade icke kommit i beröring med fördärvade kamrater, men nu vid senaste flyttningen hade man kommit till ett hus med dåligt anseende, där det från källaren upp till vinden inte fanns annat än

försupna män, utpinade husmödrar, dåliga, odugliga unga flickor och pojkar, som spelade kort, söpo, slogos och snattade. Man kan knappt tänka sig ett värre ställe i världen än detta hus med all denna smuts, trasor och elände.

De pojkar, som Charles råkade här, lekte aldrig, det förekom inte alls i denna omgivning. Deras nöjen voro av det sämsta slag och de undervisade honom i allt vad man kan tänka sig av uselhet. Hans goda natur gjorde motstånd, men då han intet stöd hade hemifrån, intet arbete, utan bara omgavs av det onda, sjönk han allt djupare. Han var aldrig lycklig, utan pinades av självförakt och samvetskval, men det gick ändå så långt med honom, att han söp sig full som fadern och följde kamraterna ut på deras tjuvnadståg. Han stal inte ännu själv, men det var väl bara en tidsfråga, när han skulle komma att börja härmed. Man kunde inte se, att något annat väntade honom än korrektionsanstalten, fängelset, ett långt liv i elände, utan nytta för någon.

Detta var nu den första gossen. Den andra hette Sten, och han bodde inte i Stockholm, utan i en av de större landsortsstäderna. Hans far var rätt förmögen och han hade det på alla sätt bättre än den stackars Charles. Han gick i storskolan och han hade rätt gott huvud, så att det gick bra för honom. Det var egentligen bara en sak, som fattades honom och det var friska nerver.

Han läste jämt, jämt, i ständig fruktan för att icke kunna, för att få sitt betyg sänkt, för att inte vara den sämsta. Han satt uppe till långt in på nätterna, hans kinder blevo hemskt bleka, han blev närsynt, förfärligt tafatt och gick krokig med insjunket bröst. Han skulle ha varit löjlig att se på, om det icke väckt ens oro att tänka på vad det skulle kunna bli av honom, vilken av livets krävande sysslor han skulle kunna sköta i en framtid. Och med all sin pliktuppfyllelse var han icke nöjd med sig själv, han led omedvetet av att föra ett liv, som inte passade hans ålder, och han blev plågsamt retlig. Än for han ut mot sin omgivning, än gick han dyster och ruvade över sina olyckor och undrade på, om det inte kunde vara lika så gott att göra slut på alltsammans.

Nu bara några ord om den tredje pojken, han, som hade det bäst. Han hette Erik, var son till en fattig torpare och bodde långt borta på landsbygden. Han hade knappt någon aning om de frestelser, som omgåvo Charles, och han var inte förläst och nervös som Sten. Det var mycket troligt, att det skulle bli en bra karl av honom en gång, men man skulle vilja säga, att han höll sig för lågt nere. Han saknade uppryckning och upphöjda exempel. Han fick inte lära att älska renlighet, han tyckte inte om att hjälpa far och mor. Han var ohövlig och olydig hemma, och då han kom bort, var han så blyg, att han inte tordes säga ett ord. Han var inte dum, och det gick inte illa för honom i skolan, men han fick inte lära vad han bäst behövde veta: huru han skulle kunna arbeta sig upp, så att han av torpet därhemma, som nu närde honom med knapp nöd, skulle kunna få riklig bärgning. Föräldrarna klagade jämt, att de med allt sitt arbete aldrig fingo det bättre. De kände sig tillbakasatta och vanmäktiga, och pojken tänkte naturligtvis, att inte ville han leva samma otacksamma släpliv som de. Han skulle, så snart det var honom möjligt, över till Amerika.

Det stod alltså inte riktigt bra till med honom heller. Det var nog tämligen givet att, om det inte på ett eller annat sätt kom hjälp till dessa tre pojkar, så skulle de gå förlorade för sitt fosterland.

Men hjälpen har kommit, åtminstone till två av dem. Huru detta har kunnat ske, det är vad jag nu har att tala om.

Vi måste, för att kunna förstå den rörelse, som i dessa dar har uppstått för att hjälpa ungdomen till att få leva ett naturenligt liv, förflytta oss till en liten stad i Amerika. Det är bara en helt obetydlig ort, men det finns naturligtvis en hel del fabriker, en mängd fabriksarbetare och arbeterskor och en massa arbetarebarn. Och de där barnen återigen äro allesammans så gott som utan hem. Far går på arbetet från tidig morgon till sena kvällen, mor likaså, och den lilla stund de äro fria, tillbringar fadern mest på krogen, medan modern har så mycket arbete med att ställa och rusta i hemmet, att hon inte har tid att tala med barnen. Dessa gå i skolan, det är klart, men då skolarbetet är slut, driva de omkring på gatorna och samlas i klungor i gathörnen. Utan sysselsättning som de äro och

utan tillsyn ta de sig till med all möjlig odygd, de bli ungefär sådana som de kamrater, som den stackars Charles råkade ut för, en hel hord av små elaka varelser som till en början bara slå dank och röka men snart nog ta sig till med att supa, spela och snatta. Deras språk består inte av annat än av svordomar och okvädingsord, och förvildade som de äro, söka de bara ställa till ont, retas med förbigående, pina djur och förolämpa gammalt folk.

Dessa pojkar äro förenade i ligor, och en av dessa ligors förnämsta mötesplatser ligger strax utanför staden, en vidsträckt, öde tomt, där det finns en rätt stor träddunge, genomfluten av en liten ström. Här leva pojkarna sitt vilda liv, och stadsborna gå inte gärna åt detta håll, nästan rädda för att bli överfallna, om inte med annat så åtminstone med grova ord och tillmälen.

Emellertid hände nu, att just den tomt, där barnen trivas bäst, blir inköpt av en rik man, en mr Moale, som ämnar anlägga en villa där och ordna en trädgård. Han och hans arbetare komma till stället, köra bort pojkarna och börja röja av platsen.

I första ögonblicket måtte ungdomarna ha blivit tagna med överraskning, de läto verkligen köra bort sig. Men nästa dag ha de fattat nytt mod och de återvända till tomten. De bliva bortdrivna på nytt och komma igen på nytt.

Man får tänka sig, att detta är en liten stad, det finns nästan ingen polis, barnen äro vana att få sköta sig själva, de bli upprörda, över att någon vågar köra bort dem ur deras tillhåll, hålla långa överläggningar och bilda en riktig liten sammansvärjning. Det är fråga om ingenting mindre än att ta tillbaka tomten från mr Moale.

De förstå mycket väl, hur de skola förmå sin fiende att rymma fältet. De anstränga sig helt enkelt att göra livet outhärdligt för honom. Om han planterar en växt, låta de den stå, tills den börjar blomma, men då förstöra de den. Om han reser en byggnad hindra de honom inte, men då den är färdig och nymålad, komma de och klottra den full med oanständiga inskrifter. Mr Moale ville inte låta driva sig från sin egendom av en skara okynniga pojkar, och han

försöker få deras föräldrar att ta dem i tukt. Men då finner han, att man nästan kan säga, att de inga föräldrar ha. Han klagar i skolan hos deras lärare. Deras lärare tala allvarsamt med dem, förehålla dem huru orätt de göra, och allt blir som förut.

*

Då intet annat hjälper, beslutar sig mr Moale att omge hela lägenheten med en mur, och han reser denna så högt, att han antager, att pojkarna inte skola kunna klättra över den. Pojkarna hålla sig stilla, tills det dyrbara arbetet är fulländat. Men då klättra de över en natt, stjäla bort mr Moales kaninungar, avrycka hans rosor och trampa ned hans jordgubbar.

Då kallar mr Moale till sig en hjälpare, som han borde ha vänt sig till förut. Det är hans goda vän Ernst Seaton, en man, vilken det senaste året försökt förbättra sitt lands ungdom genom ett nytt uppfostringssystem, som han har färdigt i tankarna, men som hittills inte blivit mycket använt. Ernst Seaton kommer till mr Moale, lyssnar på hans klagomål och blir inte mycket förvånad.

– Ja, säger han, du har rätt att beklaga dig, men vad annat kan man vänta. Tänk på att vi överallt i hela vårt land låta en massa barn växa upp utan hem. De bli lika vilda som de hemlösa kattorna, som stryka omkring på taken. Varför skola de inte stjäla och göra odygd, då de intet annat ha att roa sig med? Och tänk på att dessa elaka apor skola växa upp till män och skapa vårt lands framtid. Det blir Amerikas undergång, om det får fortsätta som hittills.

– Du har rätt, säger hans vän, man måste försöka att göra något. Här har du fria händer, gör vad du kan. Ernst Seaton griper genast verket an. Mr Moale ställer arbetare till hans förfogande och han företager sig att i den lilla skogsdungen, där pojkarna helst vistas, upprätta ett indianläger. Man reser en hel rundel av tält, förser dem med kokkärl, skinnfällar att sova på, en del verktyg, lassorep och pilbågar. Man anordnar den stora rådplatsen mitt i lägret, skaffar ett par åsnor, höns, getter och annan egendom. När allt är färdigt, sändes en inbjudning till 12 av stadens pojkar att komma och bo

och leva indianliv hos deras gamla fiende mr Moale. Pojkarna rycka på axlarna och ge föraktfulla svar. De ana något slags försåt, de vilja inte ha något att göra med mr Moale.

Det var kanske i alla fall litet påkostande att inte få leva i det där indianlägret. Ernst Seaton hade skickat flera arbetare med bud till pojkarna, så att de hade sett litet av anordningarna och även berättat om dem för kamraterna. Men det var ingen tanke på att de skulle mottaga något av mr Moale. De ville icke försona sig med honom.

Den dagen då öppningshögtidligheten skulle försiggå var man i stor spänning ute hos mr Moale. Portarna till inhägnaden stodo vidöppna och elden var tänd under lägergrytorna, men inga indianer visade sig. Seaton kände sig olycklig och hans vän började smått att göra narr av honom, då man helt hastigt får höra storm och brak utanför muren. Ja, skrik och tjut och tramp förnimmas verkligen och sannerligen är det inte indianer, som äro i antågande. Så rusa de in, inte 12, utan 50 till antalet. Var och en av de först inbjudna ha trott sig göra Seaton en glädje genom att ta med sig ett halvt dussin andra. Seaton är också glad över att se dem där, men sannerligen om de annars äro inbjudande att göra bekantskap med. Det är barn, som växt upp i vanvård och svält, de äro ruskigt klädda och deras ansikten ha ett illvilligt och ondskefullt uttryck.

Ingen av dem tycks ha för avsikt att uppföra sig hyggligt och städat. De förklara först, att de vilja bada. De få bada, och de föra ett förfärligt väsen under badet. Därpå förkunna de, att de vilja ha mat, och mat få de, men lägrets förråd, som voro avsedda att räcka för flera dar, äro slut med denna enda måltid. Då de nu äro mätta och trötta, får Ernst Seaton tillfälle att tala vid dem. Han berättar för dem om de stolta och kraftiga stammar av rödskinn, som fordom hade ägt landet, berättar hur de levde fria i sina skogar, livnärde sig av jakt och fiske och hur skickliga de voro att skjuta med båge, att kasta lasso, hur sköna kläder de tillverkade åt sig, hur stolt de handlade, hur väl de talade, hur okänsliga de voro för plågor.

Gossarna höra på med uppmärksamhet. Detta var något, som tilltalade dem. Detta var icke något predikande och undervisande,

utan det var något, som det verkligen kunde vara lustigt att vara med om. De gingo in på att bliva indianer och taga namnet De svarta kattornas stam. Den värsta bland dem valde de till anförare. Ernst Seaton och mr Moale fingo bli stammens trollkarlar, som skulle ge goda råd och bota sjuka.

Därpå stiftades lagar med stränga straff för stöld och lögn, för ovärdigt talesätt, för odygd, för allt som icke anstod tappra och dygdiga indianer.

Truppens första åliggande var att vakta mr Moales gård, och detta utfördes utmärkt, från denna dag stals inte ett körsbär, krossades inte en drivbänksruta.

Men inte nog härmed. Den unga indianhövdingen hade blivit intresserad och ville ha en lydig och ädel trupp under sig. Man lämnade nu honom och hans pojkar mycken frihet att regera sig själva, och de upprätthöllo ordning på ett beundransvärt sätt. Under tiden lärde och undervisade man dem i en mängd arbeten, som en fri indianstam måste kunna för att livnära sig i skogen, och detta var av stor vikt för dessa lättingar. Men det bästa de lärde av sin indianlek var kanske, att de på nytt blevo barn, frigjordes från de vuxnas ovanor, lärde sig leka, lärde sig att bli glada och goda.

Denna Seatons första framgång blev naturligtvis bekantgjord i tidningarna. Jag har sett den berättad i svenska tidningar flera gånger. Samtidigt följdes det exempel han givit på många håll. Det fanns över allt människor, som hade blivit upprörda över ungdomens tilltagande förvildning, dessa upptogo hans tanke och innan året var slut funnos i Amerika över 100,000 av dessa Seatons indianer, som de kallas. Det är pojkföreningar, som genom självstyrelse, liv ute i det fria, kroppsövningar, vana vid lydnad, försöka utbilda glada, starka människor, och säkert har denna Seatons idé gagnat hans land mer än om han hade erövrat en provins.

* *
*

År 1904, då Seaton hade vunnit denna stora framgång, reste han
över till England. Han visste nogsamt att i detta de stora fabriksstädernas
land måste det finnas en mängd barn, som behövde hans
nya uppfostran, och han ville söka utbreda kännedom därom även
till dem.

På denna resa sammanträffade Seaton med Baden-Powell, en
engelsk general, nyss hemkommen från Sydafrika, där han först
hade deltagit i boerkriget och sedan tjänat kvar som ordnare av den
ridande poliskåren på landsbygden. Ernst Seaton hade redan förut
hört talas om generalen. Han hade läst i sina tidningar under kriget
om hur denne försvarade Mafeking mot boerna, en stad som
vid krigets början knappt hade några befästningar alls, men som
han med brådskande hast satte i försvarstillstånd och där han sedan
höll ut månad efter månad. Detta försvar var nästan det enda
uppmuntrande, som han hörde från det sorgliga kriget, därför att
befälhavaren var en lika glad som tapper man. Han spelade sina
fiender många roliga puts och han uppehöll sina truppers mod i
alla de lidanden, som följa en belägring, genom sin glättighet och
sin vinnande personlighet.

Seaton visste också, att Baden-Powell inte bara var en glad och
tapper, utan också en god man. Han hade hört, huru han efter kriget
hade ansträngt sig för att införa bättre förhållanden i det erövrade
landet, att hans polismän hade särskilda order att inte ådaga
lägga någon vrede eller häftighet, utan handla med kärlek och vänlighet
mot alla. De skulle bemöda sig att utöva rättvisa så långt som
Gud uppenbarade den för dem.

Men vad Seaton icke visste, det var att Baden-Powell gick och
kände ungefär samma ängslan som han. Han oroade sig som han
för sitt lands framtid, därför att dess befolkning inte tycktes äga
kraft att bära upp dess storhet.

Baden-Powell tyckte efter sin hemkomst från kriget att vart han
vände sina blickar mötte han i sitt hemland småaktigheten och
egennyttan. Han kunde inte komma till bottnen av en människa
utan att denna visade sig svag och karaktärslös. Det var ett trångsinne

305 över tiden, det fattades mod och lust till uppoffring, till glädje, det fattades sinnets lyftning mot Gud. Det fanns ju ännu oförvitligt folk, men det saknade förmåga till stordåd och till glad tro på tillvaron.

310 Han ville ändra och hjälpa, men han stod rådvill, ända tills han råkade amerikanen, som talade med honom om sina goss-indianer. Då blev det klart för generalen, vad han hade att göra. Han skulle försöka, han också, att uppfostra sitt lands ungdom. Vad tjänade det till att söka påverka de vuxna, de voro ändå sådana de voro. Nej, 315 han skulle göra början med gossarna.

Men generalen tänkte icke på att förmå de engelska barnen att leka indianer, detta låg väl avsides för dem. Däremot kom han nyligen från ett ännu nära nog vilt land och hade sett huru de européer, 320 som hade slagit sig ned därute klädde sig, huru de förstodo att skaffa sig sitt uppehälle i vildmarken, hur de kunde spana upp ett villebråd, förfölja en fiende, dölja sig för förföljare, laga mat, göra upp eld, baka bröd.

325 Han upptog hos sig många av de amerikanska idéerna också, såsom att gossarna skulle bilda små kårer, som styrde sig själva, att dessa kårer skulle ha indianska namn, att de skulle ha sina särskilda signaler, som efterapade djurläten, m.m. sådant.

330 Efter något år lämnade general Baden-Powell arméen för att helt och hållet ägna sig åt den engelska ungdomens fostran. Hösten år 1907, då han hade sina planer färdiga, samlar han omkring sig några pojkar, för dem ut på landet i ett läger och lär dem att sörja för sig själva. Han kallade dem spejaregossar – boyscouts – med tanke 335 på de förslagna spanare, han hade lärt känna under kriget. Men han nedlägger en helt annan mening i ordet. Vad dessa pojkar skola spana efter, det är efter tillfällen att göra gott. Ingen spejargosse får låta en dag förgå utan att göra en god gärning.

340 Det är ur Baden-Powells stora, ädelmodiga hjärta som denna sista regel är hämtad. Han vill göra sina gossar till små riddersmän, goda, ädelmodiga, artiga, öppna, behagliga i sitt uppträdande.

1908 på våren gav Baden-Powell ut en bok, som nu är känd och läst över hela jorden. Han säger däri bestämt ifrån, att den uppfostran vi i dessa dagar ge våra pojkar går i orätt riktning. Det finns hos varje pojke, säger han, en mängd kraft och hänförelse, men detta måste framkallas och stärkas genom en uppfostran, som rättar sig efter pojkarnas natur. Som det nu är fattas det pojkarna en säker ledare på den korsväg i livet, dit de en gång måste komma och där de ha att välja mellan gott och ont.

Baden-Powell vill vara en av dessa ledare, och för att lyckas har han uttänkt en ny metod. Han vill för det första föra ungdomen ut i det fria. Deras kroppar måste stärkas och göras motståndskraftiga och starka. Men det viktigaste för honom är karaktärens fostran.

Den metod han använder därvidlag är den gamla beprövade, att framkalla det goda hos barnet genom att visa att man tror på dem.

– »Jag litar på dig», säger han till sina små riddersmän, »en spejargosses ord är heligt». När en ny pojke blir intagen i truppen, ställes han upp framför fanan och med tre fingrar upplyfta avlägger han en trefaldig ed: jag lovar att tjäna Gud och konungen; jag lovar att göra allt vad jag förmår för att bistå min nästa; jag lovar att följa spejargossarnas lag.

Denna spejargossarnas lag har tolv artiklar, som lyda på detta sätt:

En spejargosse kan icke ljuga.

En spejargosse kan icke bedraga någon, icke svika ett förtroende; han är trogen mot sin husbonde och vakar över hans egendom.

En spejargosse förstår att alltid göra sig nyttig. Han bör göra åtminstone en god gärning varje dag.

En spejargosse är vän med alla sina kamrater och med alla människor.

Han ser icke till om den han råkar är rik eller fattig, han är hövlig mot alla, framför allt mot gamla och mot kvinnor.

Han är god emot djur.

Han är lydig emot överordnade.

Han är alltid i gott lynne.

Han är uthållig och låter sig inte skrämmas av några svårigheter.

Han är arbetsam, förtänksam, sparsam.

Han är renlig till sin kropp, sina tankar, sina ord.

Han gör aldrig något skamligt.

Det är icke så litet detta, som begäres, och inte så lätt. För att göra det lättare för gossen, får han sin uniform, som skiljer honom från de kamrater som gå och driva på gatorna. Den är visserligen av enklaste slag, en brun skjorta av khakityg, ett par korta byxor, en bredskyggig hatt, en rensel och en grov käpp. Man skall inte tro, att det är meningen att härmed ge pojkarna smak för krigaryrket. Spejargossen har intet mer med detta att beställa än t.ex. frälsningsarméen, men uniformen visar, att han hör till en samling ungdom, som vill utmärka sig genom godhet, hövlighet och arbetsamhet. De bli väl behandlade överallt, och detta gör det lättare för dem att handla rätt.

Då eden är avlagd och uniformen påsatt, intages gossen i en patrull, och han föres ut i det fria. Ty det är ute, som han skall härdas, lära att ge akt på vad han möter, få övning nog att icke vara bortkommen i något livets förhållande.

När dagen är slut, samlas gossarna vid lägerelden omkring sin ledare, då gör man bekantskap, då talar man om, hur man har det hemma, då stärker man sitt mod genom att berätta spejargossehistorier.

Det finns redan en hel massa sådana. Se här en av dem!
I det mörkaste hörnet av London, där det endast bor fattigt folk och där det råder ett elände som det knappt är möjligt för oss att fatta, levde två små fattiga spejarpojkar. Den ena av dem hade lungsot och det fanns ingen möjlighet att rädda honom. Då han låg på dödsbädden, kallade han till sig sin kamrat och anförtrodde honom ett uppdrag:

– Du vet, sade han till honom, att far brukar supa en smula, inte så mycket, men ändå mer än vad som är bra för honom. Det är inte farligt på vardagarna, då han har sitt arbete, men om söndagarna, då han går sysslolös, brukar han smyga in på krogen. Nu så länge jag har varit till hands, har jag tagit honom med mig till kyrkan eller till någon sammankomst och på det sättet har han kunnat hålla sig uppe, men han går inte ensam till sådana ställen. Nu vill jag fråga dig, om du ville ta dig an honom och hindra honom att återfalla i de onda vanorna. Ja, kamraten lovade detta, och sedan dess ser man honom varje söndag komma i sällskap med den döde kamratens far till någon föreningslokal. Och det var scoutrörelsen och endast den som har kunnat framkalla den självuppoffringen hos en liten gosse, som väl hällre hade tillbrakt sin söndag tillsammans med sina kamrater. Man har också börjat räkna med scouterna därute. Under år 1911 räddades 300 människoliv av scouter. Man märker dem vid eldsvådor, vid översvämningar, vid alla möjliga olyckstillbud. Men det är nästan än mer rörande att höra hur de vid mindre prövande, mindre uppseendeväckande tillfällen söka bispringa sina likar. Eller vad sägs om en scout i Paris, som tog sig för att sopa fem smutsiga trappor i en hyreskasärn! Andra äro till hands för att hjälpa gamla fruntimmer vid gatuövergångarna i de större städerna, andra hjälpa springpojkar som ha fått för tunga bördor, bistå trötta tjänarinnor med deras torgkorgar.

Det är en vacker lek detta scoutväsen och det bör bli av oerhörd ekonomisk nytta för framtidens England. En engelsk scout måste lära ett yrke, en blir smed, en skomakare, en trädgårdsmästare. Helt nyligen fick Baden-Powell till skänks en hel lantgård för att där uppfostra jordbrukare.

En rörelse med dessa vackra verkningar har inte gått ouppmärksammad förbi. Redan efter fyra år funnos i England 300,000 scouter och i kolonierna lika många, om inte flera.

Det var en svensk, bosatt i London, författaren Gustaf Hellström, som först skrev till våra tidningar om saken, och han uttalade att i denna tid då man såg så många tecken till förfall är scoutrörelsen det mest trösterika. Att leva bland spejargossar och se deras hurtiga, älskvärda sätt, det var det, som mer än annat gav hopp om en lycklig framtid för människosläktet.

Sedan denna tid har rörelsen tagit väldig fart hos oss. Framstående män ha satt sig i spetsen för företaget och offrat det tid och krafter. Den ena kåren bildas efter den andra och överallt ser man goda resultat. Den har också nått fram till min vän Charles i slumkvarteret. Han blev upptagen i en kår. Han fick litet stöd, litet glädje och det var inte mer han behövde för att bli en bra pojke. Han tänker på sitt forna liv som något förfärligt tråkigt. Vad är det för roligt att vara ond och elak och lat? Men detta nya är roligt. Bara att få sätta på sig uniformen och att få ta ränseln på ryggen och bege sig ut på marsch är ju härligt. Och tänk sedan att få vandra ut ur staden med kamraterna, att få laga mat under bar himmel, att få tillhöra en trupp, som kallar sig Grymma noshörningar, att bli hälsad med scoutropet då man utmärkt sig! Det bästa är ändå att inte vara i strid med sin bättre människa, att känna aktning för sig själv.

Och även till Sten har rörelsen hunnit. Den har gjort honom lika mycket nytta som Charles. Han börjar på att få färg på kinderna, mod i hjärtat och han blir herre över både sin livströtthet och sina nerver.

Men till den tredje pojken, till Erik borta på landsbygden, har den inte ännu nått. Jag är rädd för att han går hemma under de långa söndagarna och inte vet vad han skall ta sig till. Jag vet att Erik är den, som har det bäst bland de tre pojkarna, men jag tror i alla fall, att han behöver bli en uppryckt människa. Han behöver få sina tankar upplyfta från det alldagliga, han behöver gott kamratskap, han behöver umgängessätt, han behöver lära tala fritt och

lugnt och se folk i ögonen. Erik behöver lära att ha respekt för far och mor, vara hjälpsam hemma, att vara artig mot gamla och beskydda småfåglar, och vad Erik allra bäst behöver är att få litet roligt här i hemlandet, så att han icke längtar bort.

Jag vet inte hur det skall gå till för att rörelsen skall nå honom. Men jag är säker att den kommer. Det kan ju hända att någon av dessa kårer, som äro bildade inne i städerna, ta till sin uppgift att sätta honom in i saken. Kanske får han höra talas om hur roligt Charles och Sten ha och kallar själv på undervisning. Men om det går så, då vill jag be Eriks föräldrar att de göra sitt bästa för att hjälpa honom och inte ställa sig i vägen, för det är en stor sak, som man här vill genomföra med små medel. Det är hela ungdomens omläggning till goda människor. Det är vårt lands framtid det gäller att försäkra med det yttersta av alla medel, genom de unga släktenas uppfostran till ypperligt folk.

Det är midsommar i dag, midsommar detta år, som tycks mer fullt av löften än något år har varit på länge här i Värmland. Det fyller ens ögon med fröjd att se ut över den löftesrika naturen, och då man en sådan dag skall tala till människor, vill man gärna välja ett ämne, som är lika glatt och lovande som årstiden. Jag för min del har funnit att intet mer passande fanns att tala om på ungdomsglädjens dag än denna gossrörelse, som är den mest förhoppningsfulla, som finns i denna tid.

Och ännu ett ord. Det kan hända att det kommer en dag då denna rörelse inte bara vänder sig till de unga. Det kan hända att de gamla och vuxna en gång komma till dem och säga: Lär oss att bli glada, trofasta, uppoffrande, lekfulla, vi vilja inte vara sämre än ni, vi, som äro edra föräldrar; ni skola föra oss an, vi skola lära de 12 scoutlagarna; de äro inte så särdeles nya, vi ha nog hört dem förr en gång, då vi sutto på skolbänken och läste vår lillkatekes, men det skadar aldrig att få nya ord till gamla visdomsregler.

Källa

Manuskript hämtat från Lagerlöf, Selma, 1858-1940. - Tal / Selma Lagerlöf; textkritisk utgåva utgiven av Petra Söderlund och Ilaria Tedde; inledning av Brigitte Mral; huvudredaktör: Petra Söderlund (2025-10-13).

Taggar

1910-tal, 1912, Författare, Kvinna

URI

https://www.svenskatal.se/tale/selma-lagerlof-tal-vid-ungdomsmotet-i-arvika